

JEŽIŠ A SAMARITÁNKA (3. pôstna nedeľa)

Ježiš prišiel do samarijského mesta menom Sychar neďaleko pozemku, ktorý dal Jakub svojmu synovi Jozefovi. Tam bola Jakubova studňa. Ježiš unavený z cesty sadol si k studni. Bolo okolo poludnia. Tu prišla po vodu istá Samaritánka. Ježiš jej povedal: „Daj sa mi napiť!“ Jeho učeníci odišli do mesta nakúpiť potraviny. Samaritánka mu povedala: „Ako si môžeš ty, Žid, pýtať vodu odo mňa, Samaritánky?“ Židia sa totiž so Samaritánmi nestýkajú. Ježiš jej odpovedal: „Keby si poznala Boží dar a vedela, kto je ten, čo ti hovorí: ‚Daj sa mi napiť,‘ ty by si poprosila jeho a on by ti dal živú vodu.“ Žena mu povedala: „Pane, ani vedro nemáš a studňa je hlboká. Odkiaľ máš teda živú vodu? Si azda väčší ako náš otec Jakub, ktorý nám dal túto studňu a pil z nej on sám i jeho synovia a jeho stáda?“ Ježiš jej odvetil: „Každý, kto pije túto vodu, bude znova smädný. Ale kto sa napije z vody, ktorú mu ja dám, nebude žízniť naveky. A voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života.“ Žena mu vravela: „Pane, daj mi takej vody, aby som už nebola smädná a nemusela sem chodiť čerpať!“ Povedal jej: „Choď, zavolaj svojho muža a príď sem!“ Žena mu odpovedala: „Nemám muža.“ Ježiš jej vravel: „Správne si povedala: ‚Nemám muža,‘ lebo si mala päť mužov a ten, ktorého máš teraz, nie je tvoj muž. To si povedala pravdu.“ Žena mu vravela: „Pane, vidím, že si prorok. Naši otcovia sa klaňali Bohu na tomto vrchu, a vy hovoríte, že v Jeruzaleme je miesto, kde sa treba klaňať.“ Ježiš jej povedal: „Ver mi, žena, že prichádza hodina, keď sa nebudete klaňať Otcovi ani na tomto vrchu, ani v Jeruzaleme. Vy sa klaniate tomu, čo nepoznáte; my sa klaniame tomu, čo poznáme, lebo spása je zo Židov. Ale prichádza hodina, ba už je tu, keď sa praví ctitelia budú klaňať Otcovi v Duchu a pravde. Lebo sám Otec hľadá takých ctiteľov. Boh je Duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa mu klaňať v Duchu a pravde.“ Žena mu vravela: „Viem, že príde Mesiáš, zvaný Kristus. Až príde on, zvestuje nám všetko.“ Ježiš jej povedal: „To som ja, čo sa rozprávam s tebou.“ Vtom prišli jeho učeníci a divili sa, že sa rozpráva so ženou. Ale nik nepovedal: „Čo sa jej pýtaš?“ Alebo: „Prečo sa s ňou rozprávaš?“ Žena nechala svoj džbán, odišla do mesta a vravela ľuďom: „Poďte sa pozrieť na človeka, ktorý mi povedal všetko, čo som porobila! Nebude to Mesiáš?“ Vyšli teda z mesta a šli k nemu. Medzitým ho učeníci prosili: „Rabbi, jedz!“ On im povedal: „Ja mám jesť pokrm, ktorý vy nepoznáte.“ Učeníci si hovorili medzi sebou: „Vari mu niekto priniesol jesť?“ Ježiš im povedal: „Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokončiť jeho dielo. Nevravíte aj vy: ‚Ešte štyri mesiace a bude žatva?‘ Hľa, hovorím vám: Zdvihnite oči a pozrite sa na polia, že sú už biele na žatvu! Žnec už dostáva odmenu a zbiera úrodu pre večný život, aby sa spoločne tešili aj rozsievateľ, aj žnec. Tu sa potvrdzuje príslovie: Jeden rozsieva a druhý žne. Ja som vás poslal žať to, na čom ste nepracovali. Pracovali iní a vy ste vstúpili do ich práce.“ Mnoho Samaritánov z toho mesta uverilo v neho pre slovo ženy, ktorá svedčila: „Povedal mi všetko, čo som porobila.“ Keď Samaritáni prišli k nemu, prosili ho, aby u nich zostal. I zostal tam dva dni. A ešte oveľa viac ich uverilo pre jeho slovo. A ženy povedali: „Už veríme nielen pre tvoje slovo, ale sami sme počuli a vieme, že toto je naozaj Spasiteľ sveta.“ (Jn 4, 1-45)

Aby Ježiš mohol Samaritánku obdarovať živou vodou, siaha na boľavý bod jej života. Zameriava sa na koreň jej smädu. Ani po piatich manželstvách nestretla toho pravého. A teraz žije v šiestom vzťahu. Možno len preto sa pustila s Ježišom do rozhovoru, lebo v ňom vidí

možného siedmeho. A on tým „siedmym“ pre ňu naozaj je. Číslo sedem v biblickom chápaní znamená plnosť, zavŕšenie niečoho. Ježiš je pre ženu očakávaným Ženíchom.

Muži tejto ženy v evanjeliiovom texte symbolizujú pohanské božstvá, rôzne filozofie a bludy, ktoré boli v prvotnej Cirkvi rozšírené a s ktorými musel aj Ján, autor evanjelia, zápasiť. Ľudia tej doby často prechádzali od náuky k náuke – boli podobní žene, hľadajúcej šťastie v náručí mnohých „mužov“, až kým nenašli pravdu v náručí Krista.

Ježiš žene hovorí „*Prived' si muža.*“ A ona sa nazdáva, že stručná odpoveď „*Nemám muža*“ všetko vyrieši a stopne nepríjemné smerovanie rozhovoru. Vidí však, že na Ježiša jej polovičaté vyhýbavé odpovede neplatia. On smeruje tam, kam ona nechce. A ona reaguje priam komicky. Vnáša do diskusie náboženský problém, ktorý jestvoval medzi Židmi a Samaritánmi: „*Pane, a ako je to s tým modlením sa? Vy, Židia, hovoríte, že sa treba modliť v Jeruzaleme, no my sa chodíme modliť na našu posvätnú horu Garizim. Ako to vlastne je?*“ Ježiš hovorí o jej súkromnom živote, a ona sa pýta na modlitbu. V tomto je našou rodnou sestrou. Vždy, keď sa k nám niekto dostane príliš blízko, dotkne sa citlivého bodu, máme sklón ujsť, prejsť na abstraktnejšiu úroveň rozhovoru.

Ale Ježiš s ňou diskutuje aj o tomto. A tak sme svedkami rozhovoru, v ktorom každá zo zúčastnených strán chce mať pravdu. Jeruzalem či Garizim, katolicizmus či protestantizmus? Ježiš však hovorí, že nie sú iba tieto dve cesty. Ukazuje na cestu „vyššiu“. *Boh si hľadá ctiteľov, ktorí sa mu budú klaňať v Duchu a v pravde.* Jeho prítomnosť sa neviaže na miesta a ustanovizne, na kameň a rituály. Zároveň je tento rozhovor dôkazom, že Samaritánka, hoci nevedla príliš príkladný život, nebola nábožensky ľahostajná. Bola hrdá na studňu praotca Jakuba. Žiarlivo horlila za vieru svojho ľudu.

V rozhovore s Ježišom táto žena zažila to najväčšie, čo človek môže zažiť – stretnutie s Bohom. V jej živote nastal prelom, kde všetko predchádzajúce stratilo svoju cenu, pretože našla omnoho viac.